

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies primus et secundus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

Prologus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73889](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73889)

AUCTORE
J. B.

Qui pro Christo cruentati,
Et de pugna laureati,
Velut reges purpurati,
Et in thronis collocati.
Magnos habes Advocatos,
Super caelos exaltatos,
Summo Regi semper gratos,
Ad rogandum preparados.
Quorum meritis salvari
Poscimus et illustrari,
Super nivem dealbari,
Et in caelis collocari.

Regi Sanctorum omnium,
Sit laus per cuncta saecula,
Qui istos per martyrium
Magnos fecit in gloria. Amen.

in eorum ho-
norem

214

HYMNUS AD NOCTURNOS.
Orantes Christi Martyres
Gesta miranda canimus,
Quorum tormenta corporum
Dira fuisse cernimus.
Genis quoque rubentibus,
Vestro cruore roseo
Fulgentibus, candentibus
Omni decore niveo.
Hos roseis et fulgidis
Florum coronis aureis,
Cum Agno melos canitis,
Super montes aromatum.

B

Nos quoque tibi psallimus,
Ignosce delinquentibus,
Hostis contractis viribus,
Nosque redde caelestibus.
Deo deorum omnium,
Salus, honor et gloria,
Qui tuis per martyrium
Donas immensa praemia. Amen.

recitari soli-
ta.

215

HYMNUS AD LAUDES.
Iusti per orbem canitur
Sacrum schema certaminis,
Monachorum extollitur
Præcelsi decus Ordinis.
Quorum de arce prodeunt,
Triginta quinque milites *;
Qui cum triumpho redeunt,
Poli scandentes limites.

* imo 52

Nostri sunt decus Ordinis,
Nostri sunt duces agminis;
Nobisque foeda criminis,
Dimitte, Rex certaminis.

C

Dona superna scandere,
Sacrosque hymnos promere,
Ad laudes horum Martyrum,
Infunde jubar luminum.
Summi Patris fastigio,
Laudis melos dulcissimum,
Qui nobis per martyrium
Largitur omne praemium. Amen.

Acta quo et
cur edantur.

216

*Sequuntur Acta, a Mabillonio Saeculo I
Benedictino edita, et Gordiano falso adscripta,
quod illa passim scriptores censuris suis perstrin-
gunt: subduntur vero et illa, quae sub Stephani
Aniciensis nomine in lucem ab Octavio Cajetano
fuerunt emissa, tum ut haec cum illis conferre com-
modius lector possit, ac dispicere, quam frequentes
in illis interpolationes occurrant; tum quod haec
illis minus saltem vitiosa.*

D

ACTA

SS. PLACIDI ET FRATRUM

ejus Eutichii, Victorini, ac
Flaviae sororis, nec non
Donati, Firmati diaconi,
ac Fausti, et aliorum tri-
ginta Monachorum Mar-
tyrum.

Auctore Pseudo-Gordiano.

*Ex Actis Sanctorum Bene-
dictinorum t. I a p. 45.*

E

PROLOGUS.

In claro et renitenti triumpho beatissimorum
Placidi, Eutichii et Victorini fratrum, eorum-
que sororis Flaviae virginis, et Sociorumque tri-
ginta ac trium a laudes aliquas addere otiosum
quiddam et supervacaneum est. Quos enim
Christus in caelesti regno locavit, quos etiam
cum angelis et archangelis individua Majesta-
tem laudare constituit, hos nimirum hominum
laudibus non egere, monstravit. Verum quia
omnes spiritus et omnes creaturas ad Domini
laudem Psalmographus vates invitat, operæ
pretium reor ego Gordianus, patris Benedicti
discipulus, ad Regis aeterni gloriam, eorum-
dem Martyrum passiones almificas Argolicis
apicibus annotare b. Tanta enim miraculorum
praerogativa, tanto virtutum jubare sanctissi-
mus Placidus, horum Martyrum dux et prae-
vius, splenduit, ut non solum fideles, verum
etiam infideles in Christi laudem exclamare
cogantur. Et merito; nam juxta magistri sui
Benedicti praecipuum, Christum toto corde,
tota anima, tota virtute dilexit, et pro ejus
nomine cum supradictis Martyribus suum san-
guinem fudit. Hi namque sunt caeli, qui enar-
rant gloriam Dei. Hi lux mundi, qui sedentes
in tenebris ad veram lucem reducunt. Hi sal-
terrae, qui mentes, ne tædii torpore deficiant,
saliant, et ad caeleste regnum inducunt. Freti
namque Dei omnipotentis virtute, ejusque sa-
pientia debriati, frementem mundum, velut
stercora, contempserunt, et veram fidem op-
portune praedicaverunt, et pro eadem animam
posuerunt.

Gordianus
Acta S. Pla-
cidi ad Dei,

a

b

cujus in Mar-
tyribus ma-
gnitudo elu-
cet, gloriam
c

2 Hanc namque Dei magnitudinem, virtutem
et sapientiam David admirans, dicebat: « Magnus
» Dominus Deus noster, et magna virtus ejus, et
» sapientiae ejus non est numerus e. » Magnus
siquidem, cum nos inenarrabiliter ex luti mate-
ria condidit, et ex nihilo cuncta creavit. Magna
virtus ejus, cum tartareas legiones dirupit, mundi
principem vinxit, vasa et arma ejus abstulit,
regnum destruxit, humanum genus suo pretioso
sanguine redemit, pacis coagulum inter Deum
et

D et hominem reformavit, terrenis cœlestia sociavit, ac filios hominum de terra elevans, in cœlesti regno supernarum Virtutum ordinibus junxit. Inonet ergo jam sancta et universalis Ecclesia, et cum eodem celeberrimo sublimique citharista cœlestis harmoniæ tympanum sumens, devota promat cantica, dicens: «Magnus Dominus noster, et magna virtus ejus,» et sapientiæ ejus non est numerus. » Magnus utique ipse, magna virtus ejus, et sapientia, qui ab ipso fere mundi principio parvulos, senes, insipientes, sapientes, armentarios, ruricolos, piscatores et Monachos æterni regni oratores et milites contra diabolum fecit. At quam rem nobis idonee confirmandam, adest cum Sociis et sorore Flavia virgine, ac duobus fratribus Eutychio et Victorino. Placidus sanctissimus et beatissimus, Patris Benedicti discipulus, qui terrenis cœlestia commercia mutans, patriarchis, prophetis, Apostolis, martyribus ac confessoribus similis apparuit, et in carne adhuc lutea positus, labentes delicias ut quisquillas sprevit, et Crucis mortificationem jugiter in suo corpore pro Christi nominis amore portavit.

Justiniani imp. jussu scribere aggregitur.

B

3 In hujus itaque Martyris passione explicanda, cujus ad jussu agere orsus sum, promam. Divus enim Justinianus triumphator, invictus Æneades d, dum agnovisset, qualiter jam dictus martyr Domini Placidus triumphalem lauream suscepisset, illico nostram exguitatem advocans, præcepit, ut passionem illius atque miracula, prout oculis ipse prospexeram, exerens, sanctæ Ecclesiæ filiis ad legendum morigeraret e. Cujus sacratissimo imperio parens ad tanti Martyris passionem describendam animum dedi, sciens indubie, quia omnia, quæ fuerunt et sunt, et Dei voluntate et permissione consistunt et permanent. In hoc tamen Opere studiosi lectores non panegyricum requirant, sed veritatem. Alii sua scripta phaleris ornent, promentes, quod turpe videtur et tenebrosum; nos, omnia purpura obumbrationis, nudum ostentabimus, quod in se honestum sit ac luculentum. Non est autem ecclesiasticorum virorum, molles et delicatas orationes appetere, quæ mentes hominum ad prava et noxia quæque illiciant, ut faciunt comicorum et tragædorum; sed, quæ ad puritatem, castitatem, integritatemque mentes audientium ædificent, et ad vitam æternam perducant. Quod autem Deo dilectissimi Placidi et Sociorum ejus passionem rusticano describimus calamo, non ideo spiritalis homo, qui dijudicat omnia, ut animalis, qui nescit, quæ sunt spiritus, surda aure prætereat, cum sola, quæ sunt spiritus, sapiat. Superni itaque Regis munimine fultus, tantorum Martyrum passionem scribere aggrediar.

e

ANNOTATA.

a Præter Placidum, Eutychium, Victorinum, Flaviam et Monachos triginta anonos nominatim exprimunt Acta num. 59 et seq. Donatum, Faustum et Firmatum: omnes igitur simul 37 fuere.

b Commentum est, ad conciliandam his Actis, longe serius natis, auctoritatem frustra excogitatum. Errores multi, aliaque, quæ Gordiani fuisse non possunt, in illorum decursu observantur.

c Psalm. 446, v. 5. Sed, ut paulo infra.

d Octobris Tomus III.

d Hujusmodi honoris titulum Justinianus nunquam sibi adscivit; nec ab Ænea originem suam duxit. Vide num. 41 Comment. prævii.

ACTOR E
PSEUDO-
GORDIANO.

e Nituntur hæc ipsis Justiniani et Gordiani litteris, sed plane fictitiis; de quibus consule num. 41 jam citatum et seq.

CAPUT I.

S. Placidi genus et vitæ monasticæ exordia.

Tempore, quo Theodoricus Augustus in S. Placidum, Seniori Roma a, in Nova vero Justinus Senior et Justinianus b Romani imperii scepra retinebant, Sedis vero Apostolicæ Johannes primus et Felix c præsidebant, Tertullus vir nobilissimus ac præclarissimus, et in utraque curia Romani imperii post Augustos nulli secundus, homo illustrissimus ac dilectissimus, in Seniori Roma Patriciatus d retinebat habenas. Qui ex Aniciorum sanguine stemmatis lineam ducens, adeoque sapientia, fortitudine atque prudentia viguit, ut ab imperatoribus omnique Romano populo Pater patriæ vocaretur. Hic de Octaviæ gentis familia ducens uxorem, corpore ac moribus speciosissimam, bonæ arboris bonos fructus ex ea suscepit. Primum namque Placidum, secundum Eutychem, tertium Victorinum, quarto autem loco dum puellam enixa fuisset, pro eo quod ex Octavio et Flavio stirpe descendebat, Flaviam nominaverunt e. Hos cum dicto patricio peperisset, viam Domini illos colere docuit, sectari patientiam, humilitatem, sobrietatem, castitatem et caritatem. Patres siquidem erant pauperum, judices viduarum; causam autem, quam nesciebant, diligentissime investigabant. Ipsius autem patricii animus, licet imperialibus negociis implicatus esset, semper tamen aut circa ecclesias, aut circa monasteria erat, semper ea, quæ Dei sunt, quærens. Eodem tempore beatissimus ac Deo dilectissimus Benedictus, velut Lucifer inter astra, apud Sublacum radiabat f. Cœperunt deinde in eodem loco ad eum multi confluere, et sub leni Redemptoris jugo cordis cervices edomare, multique ab eodem Patre in eadem regione ad omnipotentis Dei sunt servitium coadunati; ita ut illic duodecim monasteria construeret, in quibus sub statutis Præpositis duodenos monachos deputavit: nonnullos vero secum retinuit, quos adhuc in sua præsentia aptius erudiri judicabat.

S. Placidum,
Anicia gente
natum,

a
b
c
E
d

f

F

5 Fama itaque tanti patris per totum Romanum imperium volitante, urbem ipsam Romam, quæ Romani imperii omniumque urbium caput est, ceu sol radians, replevit in tantum, ut Tertulli patricii perveniret ad aures. Qui cum * optimatibus Romani imperii temporibus Julii Papæ g, divinæ autem Incarnationis anno xxii ac quingentesimo, ad patrem sanctissimum Benedictum pervenisset, vir excellentissimus, et imperatoris in orbe Romano præcelsus ac singularis, purpura indutus, gemmis et auro radians, pedibus ejus provolvitur, utque pro suis commissis Domini flagitaret clementiam, cum lacrymis atque singultibus exposcebat. Vir autem Domini Benedictus; patricii humilitatem

S. Benedictus,
septennem sibi
a patre traditum,

* supple: cum
g